

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: U., zastúpené predsedom Ing. I., zastúpeným advokátkou JUDr. I., Advokátska kancelária P., proti odporcovi: **Obvodný pozemkový úrad v Námestove, za účasti: 1/ povinná osoba Ž., P., T., zastúpená advokátom JUDr. P., Advokátska kancelária D., 2/ J., bytom T., B., 3/ A., bytom T., F., 4/ F., bytom T., A. Š., 5/ J., bytom T., C., 6/ V., bytom T., Š., 7/ K., bytom T., Š., 8/ M., bytom T., V., 9/ J., bytom T., V., všetci zastúpení advokátom Mgr. I., Advokátska kancelária v Z., 10/ Ing. J., bytom T., S., 11/ A., bytom T., M., 12/ P., bytom T., H., 13/ M., bytom T., T., všetci zastúpení Ing. J., bytom T., S., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí odporcu č. OPÚ-2005/00046 zo dňa 9. mája 2005 a č. OPÚ-2005/00046 zo dňa 17. júna 2005, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 10Sp 5/2005-506 zo dňa 14. marca 2008, takto**

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 10Sp 5/2005-506 zo dňa 14. marca 2008 **zrušuje** a vec mu **vracia** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e:

Krajský súd v Žiline napadnutým uznesením konanie vo veci zastavil, Obvodnému pozemkovému úradu v Námestove ako i Ing. J. trovy konania nepriznal, navrhovateľa zaviazal zaplatiť trovy konania J., A., F., J., V., K., M. a J. vo výške 30.215,- Sk v lehote 3 dní na účet ich právneho zástupcu Mgr. I. a súčasne ho zaviazal zaplatiť trovy konania povinnej osobe Ž., P., T. vo výške 12.965,- Sk v lehote 3 dní na účet právneho zástupcu JUDr. P.

Z odôvodnenia uvedeného uznesenia vyplýva, že krajský súd v intenciách názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vysloveného v uznesení č. k. 5SŽ-o-KS 48/2006 zo dňa 13.10.2006, ktorým bol zrušený rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 10/Sp/5/2005-

76 zo dňa 22.12.2005 a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie, dospel k názoru, že v danej veci opravný prostriedok proti napadnutým rozhodnutiam Obvodného pozemkového úradu v Námestove nepodali fyzické osoby, ale osoba právnická. Konštatoval, že táto skutočnosť vyplýva nesporne z obsahu opravného prostriedku, kde ako subjekt, ktorý žiada o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu, je uvedené Spoločenstvo U., teda právnická osoba. Poukázal na to, že v danom prípade ide o reštitúciu podľa zákona o pôde zák. č. 229/1991 Zb. v znení neskorších predpisov, v ktorom zákone v ustanovení § 4 je definované, ktoré subjekty považuje zákonodarca za oprávnené osoby, v zmysle ktorej právnej úpravy môže sa jednať len o fyzické osoby. Súčasne poukázal na to, že pokiaľ Ing. Š. udelil plnú moc advokátke na zastupovanie v súdnom konaní, urobil tak, len za právnickú osobu, nie za účastníkov správneho konania, pretože ani zo splnomocnenia zo dňa 2.8.1992 ani z iného dokladu nevyplýva, že by na vykonanie takéhoto právneho úkonu mal od účastníkov oprávnenie. Krajský súd v danom prípade konanie zastavil podľa § 104 ods. 1 O.s.p., pretože opravný prostriedok proti obom rozhodnutiam správneho orgánu konania podala právnická osoba a ide o neodstrániteľný nedostatok podmienky konania. Úspešným účastníkom preskúmovacieho konania priznal náhradu trov konania, ktoré im vznikli právnym zastúpením.

Proti tomuto uzneseniu sa v zákonnej lehote odvolal navrhovateľ. Žiadal, aby odvolací súd zrušil napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa a súčasne zrušil aj napadnuté rozhodnutia Obvodného pozemkového úradu v Námestove č. OPÚ – 2005-00046 zo dňa 9.5.2005 a zo dňa 17.6.2005 a vrátil správne orgánu na ďalšie konanie. Vytýkal súdu prvého stupňa nesprávne právne posúdenie veci. Poukázal na to, že len samotný fakt, že odvolanie proti rozhodnutiu mala podať právnická osoba namiesto fyzických osôb, nie je neodstrániteľnou vadou konania, keďže Občiansky súdny poriadok v prípade, že odvolanie podala neoprávnená osoba, ukladá súdu iný druh rozhodnutia, ako v danom prípade bolo rozhodnutie o zastavení konania. Konštatoval, že už v priebehu preskúmovacieho konania na krajskom súde poukázal na spôsob doručovania rozhodnutí pozemkového úradu a subjekt, ktorému boli rozhodnutia doručené, pričom týmto subjektom bolo práve pozemkové spoločenstvo U. a Ing. I. rozhodnutie osobne nikdy neprevzal a o ich existencii sa dozvedel len sprostredkovaním od pracovníkov urbáru. Zdôraznil, že rozhodnutia pozemkového úradu boli doručované nie jednotlivým fyzickým osobám, ale ako vyplýva z doručkových lístkov predmetné rozhodnutia správny orgán doručoval práve U., T., ktorého predsedom je Ing. I. Uviedol, že tento subjekt sa teda cítil oprávnený na podanie opravného prostriedku, keďže s ním správny

orgán konal ako s účastníkom konania o vydanie nehnuteľností a samozrejme aj preto, že združuje jednotlivých podielnikov, ktorí sú jeho členmi. Poukázal na znenie splnomocnenia, ktorým podielníci splnomocnili Ing. I. a J. a právne následky z neho plynúce. Konštatoval, že procesné postavenie U., T., zastúpené I., ako účastníka konania je však oprávnené aj s prihliadnutím na charakter a druh hmotnoprávných ustanovení zákona o pôde, ktoré sa majú aplikovať vo veci vydania nehnuteľností, s poukazom, že navrhovateľ tvrdil a prvostupňový súd sa s jeho názorom v skoršom rozhodnutí aj stotožnil, že na daný prípad sa vzťahuje štvrtá časť zákona o pôde a je teda vylúčená aplikácia § 4 zákona o pôde a preto účastníkom konania nie sú jednotlivé fyzické osoby, ale subjekt, ktorému sa majú nehnuteľnosti vydať podľa § 22a a nasl. zákona o pôde. Ďalej uviedol, že za účelom postupu podľa § 22a ods. 2 zákona o pôde v spojení s § 37 ods. 3 zákona č. 330/1991 Zb. sa združili i podielníci urbárskych nehnuteľností v T. Dal do pozornosti, že práve združenie s názvom U. S.M.T. boli účastníkmi dohody o vydaní majetku uzatvorenej jednak s Odštepným lesným závodom N., ale taktiež bola táto právnická osoba ako preberajúca organizácia účastníkom dohody č. 3/23 uzatvorenej s PD Ž., predmetom ktorej bolo vydanie urbárskych nehnuteľností, pričom postavenie združenia akceptoval aj správny orgán pri schvaľovaní dohody o vydaní. Rozhodnutie súdu prvého stupňa považoval za predčasné, pretože prvostupňový súd mal najskôr ustáliť ustanovenia, ktorej časti zákona o pôde sa majú na danú vec aplikovať. Namietal postup prvostupňového súdu, keďže nezobral do úvahy, že U. sa cítil byť účastníkom konania, pretože mu bolo doručené rozhodnutie správneho orgánu, ktorý s ním teda konal ako s účastníkom správneho konania a pokiaľ tento postup správneho orgánu bol nesprávny, nemôže znášať následky chybného postupu a rozhodnutia správneho orgánu. Súčasne žiadal preskúmať podmienky podania opravných prostriedkov proti jednotlivým rozhodnutiam správneho orgánu v každom prípade zvlášť a vhodnosť spojenia vecí o týchto opravných prostriedkoch proti samostatným rozhodnutiam správneho orgánu na spoločné konanie.

Odvolanie proti uzneseniu krajského súdu podal aj Ing. I. ako splnomocnený zástupca podielnikov spoločnosti U. S.M. T. Žiadal, aby odvolací súd zrušil napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa a súčasne zrušil aj napadnuté rozhodnutia Obvodného pozemkového úradu v Námestove č. OPÚ – 2005-00046 zo dňa 9.5.2005 a zo dňa 17.6.2005 a vec vrátil správne mu orgánu na ďalšie konanie. Namietal, že jemu ako splnomocnenému zástupcovi nebolo nikdy žiadnym spôsobom doručené ani jedno rozhodnutie žalovaného správneho orgánu a následne mu neboli vo veci doručované ani rozhodnutia Krajského súdu v Žiline ani

NS SR. Dôvodil, že správny orgán s ním teda nekonal ako so splnomocnencom podielnikov napriek existencii riadneho splnomocnenia, ktoré mu bolo udelené v roku 1992, ktorým postupom mu bolo zamedzené konať vo veci a vykonávať všetky úkony ako účastníkovi konania. Stotožnil sa s dôvodmi uvedenými v odvolaní navrhovateľa.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu a konanie mu predchádzajúce v zmysle § 246c ods. 1 v spojení s §§ 212 a nasl. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je potrebné zrušiť.

Predmetom odvolacieho konania v danej veci bolo uznesenie krajského súdu, ktorým konanie zastavil, a preto odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutia žalovaného správneho orgánu a konania, ktoré týmto rozhodnutiam prechádzali.

Odvolací súd dáva do pozornosti, že predmetom preskúmovacieho konania v danej veci sú rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, ktorými rozhodoval o reštitučnom nároku U.S. M. T. podľa zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o pôde).

Súdy preskúmajú opravné prostriedky proti rozhodnutiam pozemkových úradov, ktorými pozemkové úrady rozhodli o reštitučnom nároku uplatneného podľa zákona o pôde podľa ustanovení tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, ustanovujúcej rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov.

Podľa § 250p O.s.p. ak je návrh podaný oneskorene alebo ho podá ten, kto naň nie je oprávnený, alebo ak sa napadá rozhodnutie, ktoré preskúmaniu nepodlieha, alebo ak navrhovateľ neodstránil vady, ktorých odstránenie súd nariadil a ktoré bránia vecnému vybaveniu návrhu, súd uznesením opravný prostriedok odmietne. Odvolanie proti uzneseniu je prípustné.

Z predloženého spisového materiálu súdu prvého stupňa odvolací súd zistil, že opravný prostriedok proti rozhodnutiam Pozemkového úradu v Námestove č. OPÚ-2005/00046 zo dňa 9.5.2005 a zo dňa 17.6. 2005 podali U., zast. Ing. I.. Krajský súd preskúmvacie konania v týchto veciach zapísaných pod č. sp. zn. 10Sp/5/2005 a 10/Sp210/2005 spojil na pojednávaní súdu dňa 20.12.2005 na spoločné konanie s tým, že budú vedené pod č. sp. zn. 10Sp/5/2005. Rozsudkom č. k. 10Sp/5/2005 zo dňa 22.12.2005 obe rozhodnutia žalovaného správneho orgánu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Najvyšší súd Slovenskej republiky v odvolacom konaní uvedený rozsudok súdu prvého stupňa uznesením č. k. 5Sž-o-KS 48/2006 zo dňa 13.10.2006 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Preskúmvaným uznesením krajský súd konanie zastavil podľa § 104 ods. 1 O.s.p. z dôvodu, že v danom prípade opravný prostriedok proti obom rozhodnutiam žalovaného správneho orgánu podala právnická osoba, pričom v danom prípade ide o reštitúciu podľa zákona o pôde, v ktorom v § 4 zákonodarca definuje ako oprávnené osoby iba fyzické osoby. Skutočnosť, že opravný prostriedok v danej veci podala osoba právnická považoval za neodstrániteľný nedostatok podmienky konania. V odôvodnení tohto uznesenia tvrdil, že postupoval podľa názoru odvolacieho súdu uvedeného v zrušujúcom rozhodnutí.

Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvého stupňa postupom, ktorým konanie v danej veci zastavil, nesprávne aplikoval ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. Pokiaľ podľa názoru súdu prvého stupňa opravný prostriedok proti rozhodnutiam správneho orgánu podala právnická osoba a oprávnenou osobou na podanie opravného prostriedku v danom prípade boli len osoby fyzické (§ 4 zákona o pôde), teda opravný prostriedok podala osoba neoprávnená, bolo jeho povinnosťou postupovať podľa § 250p O.s.p. a opravný prostriedok mal odmietnuť. Podanie opravného prostriedku neoprávnenou osobou nie je možné považovať za neodstrániteľnú vadu konania v zmysle § 103 O.s.p., ktorý ustanovuje zákonné podmienky, za ktorých môže súd konať (právomoc súdu, res iudicata, litispendencia, nedostatok spôsobilosti účastníka na práva a povinnosti a pod.), pričom podanie opravného prostriedku neoprávnenou osobou, ktorá má právnu spôsobilosť, nepodlieha zákonnej úprave v zmysle § 103 , a preto z tohto dôvodu nemôže byť konanie zastavené podľa § 104 ods. 1 O.s.p., a to aj vzhľadom právnu úpravu lex specialis v správnom súdnictve v ustanovení § 250p O.s.p.

Súd prvého stupňa napadnutým rozhodnutím nepostupoval v intenciách názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vysloveným v uznesení č. k. 5Sžo-KS 48/2006 zo dňa

13.10.2006, ktorým bol zrušený rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 10/Sp/5/2005-76 zo dňa 22.12.2005 a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. Odvolací súd v uvedenom zrušujúcom rozhodnutí konštatoval, že úlohou súdu prvého stupňa bolo ustáliť, kto podal opravný prostriedok, a je navrhovateľom, a či táto osoba má aktívnu legitimáciu na podanie opravného prostriedku proti napadnutému rozhodnutiu žalovaného správneho orgánu, poukazujúc na splnomocnenie nachádzajúce sa na č. l. 83 administratívneho spisu odporcu, podľa ktorého podpísaní občania prítomní na stretnutí dňa 2.8.1992 splnomocnili na zastupovanie vo všetkých záležitostiach najmä pri vysporiadaní ich súkromného podielového majetku Ing. I. a predsedu urbáru J., súčasťou splnomocnenia je menný zoznam účastníkov s podpismi prítomných preukazujúci platnosť postupu podľa § 37 ods. 2 zákona č. 330/1991 Zb. K veci samej odvolací súd konštatoval, že skutkové zistenia správneho orgánu treba vziať do úvahy pri zisťovaní, ktoré nehnuteľnosti bez pochybností spadali pod režim zákona č. 2/1958 Zb. a voči ktorým nestratili podielníci vlastnícke práva a súčasne, voči ktorým prípadne neoprávnene považujú ich za pasienkové nehnuteľnosti štát postupoval podľa zákona č. 81/1949 Zb. a preto je o práve ku nim potrebné rozhodnúť podľa zákona č. 229/1991 Zb. Odvolací súd však nespochybnil právny názor, v zmysle ktorého vlastníci k podielom k lesným nehnuteľnostiam, ktorých sa dotýkal zákon č. 2/1958 Zb. nestratili svoje vlastnícke práva, a preto o navrátení vlastníctva správny orgán k týmto nerozhoduje podľa druhej časti zákona č. 229/1991 Zb., pokiaľ však v rozhodnom období napriek uvedenému boli vlastnícke práva k týmto nehnuteľnostiam odňaté niektorým postupom podľa § 6 zákona č. 229/1991 Zb. (bez ohľadu či zákonne) k obnoveniu tohto práva môže dôjsť iba postupom podľa uvedenej druhej časti tohto zákona.

Povinnosťou súdu prvého stupňa bolo v intenciách názoru odvolacieho súdu najskôr ustáliť, či predmetom preskúvaných rozhodnutí správneho orgánu boli nehnuteľnosti odňaté v dôsledku právneho dôvodu ustanoveného v § 6 zákona o pôde, alebo predmetom týchto rozhodnutí bol nárok vlastníkov k podielom k lesným nehnuteľnostiam, ktorých sa dotýkal zákon č. 2/1958 Zb. a ku ktorým nestratili vlastníctvo a pre ich vydanie platí zákonná úprava podľa štvrtej časti zákona o pôde a to § 22a v spojení s § 37 zákona č. 330/1991 Zb. a to samostatne v prípade rozhodnutia správneho orgánu zo dňa 9.5.2005 č. OPÚ-2005/00046 ako aj rozhodnutia zo dňa 17.6.2005 č. OPÚ-2005/00046. Následne po zistení predmetu správnych rozhodnutí nevzbudzujúcich pochybností mohol súd prvého stupňa posúdiť osobu oprávnenú na podanie opravného prostriedku, pretože v zmysle ustanovení druhej časti zákona o pôde osobou oprávnenou na podanie opravného prostriedku

boli fyzické osoby (§ 4 v spojení s § 6), a to samostatne alebo prostredníctvom zástupcu v rozsahu splnomocnenia a pokiaľ predmetom rozhodnutia správneho orgánu boli nehnuteľnosti, ktorých sa dotýkal zákon č. 2/1958 Zb. a správny orgán rozhodoval v zmysle § 37 zákona č. 330/1991 Zb. v spojení s § 22a zákona o pôde, osobou oprávnenou na podanie opravného prostriedku bolo združenie v zmysle § 22a ods. 2 .

Jedným zo základných predpokladov zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu je aj to, aby správny orgán konal ako s účastníkom konania s osobou, o ktorej právach rozhoduje a tejto aj doručil rozhodnutie vo veci samej.

Z administratívneho spisu v danej veci vyplýva, že žalovaný správny orgán rozhodnutia č. OPÚ-2005/00046 zo dňa 9.5.2005 a zo dňa 17.6.2005 doručoval U., splnomocnený zástupca Ing. I.. Z fotokópie potvrdenia o doručení rozhodnutia správneho orgánu zo dňa 9.5.2005 U.T., splnomocnenému zástupcovi Ing. I. nevyplýva, že by zásielka bola doručená uvedenému splnomocnenému zástupcovi. Správny orgán k rozhodnutiu zo dňa 17.6.2005 potvrdenia o doručení tohto rozhodnutia účastníkom konania ani nepredložil. Z oboch opravných prostriedkov však je zrejmé, že ho podali U., zast. Ing. I., teda tá istá osoba, ktorej správny orgán doručoval preskúmané rozhodnutia a s ktorou konal v správnom konaní.

Vzhľadom na uvedené teda povinnosťou súdu prvého stupňa bolo predovšetkým si ustáliť, čo bolo predmetom preskúmaných rozhodnutí, ktorých nehnuteľností sa reštitučný nárok žiadateľov týkal a akým spôsobom prešli na štát, alebo inú právnickú osobu a na základe skutkových okolností posúdiť, ohľadne ktorých nehnuteľností účastníkom správneho konania mali byť jednotliví podielníci ako fyzické osoby (druhá časť zákona o pôde - § 4 v spojení s § 6) a ohľadne, ktorých nehnuteľností účastníkom správneho konania bolo združenie (štvrtá časť zákona o pôde - § 22a v spojení s § 37 zákona č. 330/1991 Zb.) a až na základe skutkových zistení a následného právneho posúdenia vyvodiť záver, či správny orgán v preskúmaných konaniach konal s oprávnenou osobou ako s účastníkom správneho konania a súčasne, či navrhovateľ bol osobou oprávnenou podať opravný prostriedok proti predmetným rozhodnutiam žalovaného správneho orgánu.

Pokiaľ navrhovateľ v odvolaní namietal spojenie vecí o preskúmanie rozhodnutí žalovaného správneho orgánu č. OPÚ-2005/00046 zo dňa 9.5.2005 a zo dňa 17.6.2005 súdom

prvého stupňa na spoločné konanie a súčasne žiadal prihladiť na to, že opravný prostriedok proti rozhodnutiu odporcu zo dňa 9.5.2005 podali podielníci spoločnosti, U., zast. Ing. I., odvolací súd na jeho námietku neprihliadol, pretože bolo na úvahe súdu prvého stupňa, či spojí veci na spoločné konanie a ani proti uzneseniu o spojení podľa § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 202 ods. 3 písm. a/ nie je prípustné odvolanie. Súčasne odvolací súd neprihliadol ani na jeho ďalšiu námietku, pretože z predloženého spisu vyplýva, že opravný prostriedok aj proti rozhodnutiu správneho orgánu zo dňa 9.5.2005 podali U., zast. Ing. I., a následne plnomocenstvo zo dňa 15.11.2005 JUDr. I. ako splnomocnencovi za splnomocniteľa Podielníci spoločnosti, U., zast. Ing. I. podpísal zástupca Š.. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje, že uvedené splnomocnenie je v rozpore s § 24 a s § 25 O.s.p., na ktorú okolnosť už poukázal odvolací súd v uznesení č. k. 5Sž-o-KS 48/2006 zo dňa 13.10.2006 a ktorú skutočnosť súd prvého stupňa ponechal bez povšimnutia.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1, písm. f/, pretože postupom súdu prvého stupňa bola účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom.

Úlohou súdu prvého stupňa v ďalšom konaní bude postupovať v intenciách názoru odvolacieho súdu, ktorým je viazaný v zmysle § 226 O.s.p. a po zadovážení si skutkových zistení v súčinnosti s účastníkmi konania potrebných pre rozhodnutie vo veci samej, vo veci opäť rozhodnúť. V novom rozhodnutí súd prvého stupňa opäť rozhodne aj o náhrade trov konania vrátane o náhrade trov odvolacieho konania podľa § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 3.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 10. februára 2009

Za správnosť vyhotovenia:
Ľubica Kavivanovová

JUDr. Zdenka Reisenauerová, v. r.
predsedkyňa senátu

